

666 Sayılı KHK 'ya Kısmi İptal Ve Sonuçları

Anayasa Mahkemesi, 666 Sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin bazı hükümlerini iptal etti. Ana muhalefet partisi tarafından 2011/139 esas numarası ile yapılan başvuruyu değerlendiren Mahkeme söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) bazı hükümlerini anayasaya aykırılık ve 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle iptal etti.

Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemelerin bir kısmı kararın resmi gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecek. İptal edilen düzenlemelerin önemli bir bölümü ise mahkeme kararının resmi gazetede yayımlandığı tarihten dokuz ay sonra yürürlüğe girecek.

Ek Ödeme Maddesi İptal Olmadı

Hemen başta ifade edelim ki Anayasa Mahkemesine yapılan başvuruda kamu emekçilerinin bir bölümüne ek ödeme verilmesini düzenleyen, 666 sayılı KHK'nın 1. maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 9. maddenin iptali talep edilmemişti. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi bu maddeyle ilişkin bir karar almamıştır.

666 Sayılı KHK Neydi?

Bilindiği üzere, AKP Hükümeti, tam da genel seçim öncesinde kendisine Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çıkarma yetkisi veren bir yasayı yangından mal kaçırırcaasına çıkarmıştı. Meclisi adeta by-pass ederek çıkarılan 06.04.2011 Tarih ve 6223 Sayılı kanunun verdiği "yetkiye" dayanan AKP hükümeti, çalışanların ve sendikaların görüşlerini hiçbir şekilde dikkate almadan ardı ardına toplam 35 Kanun Hükmünde Kararname çıkarmıştı. Toplu sözleşme konusu pek çok düzenleme Kanun Hükmünde Kararnamelerle hayata geçirilmişti.

Bu KHK'larla, onlarca kanunda, kişi temek hak ve özgürlüklerini doğrudan ilgilendiren sağlık, eğitim, adalet, barınma, kültür ve çevre gibi hizmetlerle, kamu yönetimi alanında kariyer ve mesleki gelişim, bilimsel araştırma, mali ve sosyal haklar başta olmak üzere birçok alanda temel değişiklikler yapılmıştı. İlgili emek ve meslek örgütleri ile kamuoyundan gizlenerek yapılan değişikliklerle tam bir keşmekeş yaratılmıştı.

Hatırlanacağı üzere kamuda çalışma hayatını alt üst eden bu kanun hükmünde kararnameler arasında yer alan 666 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile "eşit işe eşit ücret" ilkesinin hayata geçileceği iddia edilmişti. Ancak KESK olarak tüm eleştirilerimize rağmen 2 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 666 Sayılı KHK ile çalışanlar arasındaki eşitsizlik daha da derinleştirilmişti.

666 sayılı KHK ile Kurumların Merkez ve Taşra Teşkilatı personeli arasında ücret ayrımcılığı arttırılmış, bazı kurumların Merkez personelinin ücret ve tazminatları 657 sayılı yasa kapsamında çıkarılarak farklı bir statü yaratılmıştı. Cumhurbaşkanı Genel Sekreterliği, TBMM Genel Sekreterliği, Türk Akreditasyon Kurumu Genel

Sekreterliği gibi kurumların personelinin ücretleri belirlenen ayrı bir cetvelde ödenmesine karar verilmişti. Bununla da yetinilmemiş Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı ve Başbakanın yakın koruma ve makam hizmetlerinde görev yapanlara ilave ek ödeme getirilerek Eşit İşe Eşit Ücret ilkesi ihlal edilmiş, emekçiler arasındaki eşitsizlik artırılmıştı.

İkramiye, Döner Sermaye Ödemesi, Vekalet Ücreti, Fazla Mesai gibi pek çok kalemden yapılan ödemeler kaldırılmış ve pek çok kamu emekçisinin toplamda elde ettiği ücretlerde ciddi azalmalara neden olunmuştu.

Kurumların Merkez Teşkilatlarında “uzman” kadroları oluşturularak yeni istihdam biçimi olarak benimsenmiş, merkez uzmanları ile taşra çalışanları arasında derin ücret farklılıkları yaratılmıştı.

En önemlisi başta öğretmenler, akademisyenler, KİT personeli olmak üzere toplam sayısı 1,5 milyonu bulan kamu emekçisi ek ödemeden hiç bir şekilde yararlanamamıştı.

Kısacası, 666 Sayılı KHK ile Kamu Emekçilerinin bir kısmının maaş ve ücretlerinde azami artış yapılmış, bazılarının maaş ve ücretlerinde ciddi artışlar oluşturulmuş, büyük bir emekçi kısmının ise aldığı reel ücretlerin azalmasına neden olarak adaletsiz bir durum yaratılmıştı.

Ana muhalefet partisi 666 Sayılı KHK'nın bazı hükümlerinin iptali için anayasa mahkemesine başvurmuştu. 27 Aralık 2012 tarihinde toplanan mahkeme 2011/139 Esas Nolu başvuruyu değerlendirerek söz konusu KHK'nın bazı maddelerini anayasaya aykırılık ve 6223 Sayılı yetki kanununun kapsamında olmadığı gerekçesiyle iptal etti.

Anayasa Mahkemesinin İptal Ettiği Düzenlemeler Neler?

31.12.2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi'nin resmi internet sitesinde yayımladığı kararı ana başlıklar halinde özetleyecek olursak;

1- Kurumsal Ek Ödemeleri Kaldıran Düzenlemelerin Önemli Bir Kısmı İptal Edildi

666 Sayılı KHK ile kamu emekçilerinin önemli bir bölümü ek ödemeler konusunda kapsam dışı bırakılırken, bazı kamu kurumlarında yıllardır ödenmekte olan kurumsal ek ödemeler de “ ortak bir ek ödeme sistemine geçildiği” gerekçesiyle kaldırılmıştı. Bu düzenleme sonucunda önceden kurumsal ek ödemesi yüksek olan pek çok kamu emekçisinin maaşlarında düşüş yaşanmıştı. Anayasa Mahkemesi 666 Sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'na eklenen Ek 12.Maddenin 1. ve j bendi hariç 2. fıkrası yani Kurum ve Kuruluşların kendi teşkilat kanunlarında belirlenen döner sermaye payı, ikramiye, ek ödeme, vekalet ücreti gibi ödemeleri düzenleyen maddelerini iptal eden maddenin iptaline karar verilmiştir. Mahkeme ek 12. Maddenin 3. Fıkrasının iptalini ise reddetmiştir.

2- Fark Tazminatını Düzenleyen Madde İptal Edildi

375 sayılı KHK'na eklenen Geçici 11.madde yani Fark Tazminatını düzenleyen madde iptal edildi. Bilindiği üzere bu maddeye göre bazı ek ödeme hükümleri 14 Ocak 2012 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştı. 666 Sayılı KHK ile öngörülen ek ödeme ile daha önce verilmekte olan ek ödeme arasında fark olması halinde fark

tazminat olarak ödenmekteydi. Ancak mahkeme zaten kurumsal ek ödemelerin yeniden ödenmesine karar verdiği için eski ek ödeme ile yeni ek ödeme arasında fark tazminatı ödenmesine gerek olmadığından hareketle bu hükmü iptal etmiştir.

3- Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesini Kaldırılmasını Öngören Düzenleme İptal Edilmiştir

666 sayılı KHK'nın geçici 15. Maddesi iptal edilmiştir. 375 sayılı KHK'ya ek yapılan söz konusu madde ile bazı kurumların fazla çalışma ücreti ödemelerinin 31 Aralık 2012'ye kadar devam etmesi ancak 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla sonlandırılmasını düzenliyordu. Bu süre bazı kurumlar için ise 31 Aralık 2014'te sona eriyordu. Hatta Orman Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı personeli için öngörülen fazla çalışma ücreti 31 Aralık 2012'e kadar olan süre için yarıya düşürülmüştü. Mahkeme fazla mesai ödemesini kaldıran bu maddeyi tümüyle iptal etmiştir. Yani fazla mesai ödemesi almakta olanlar, bu haktan faydalanmaya devam edecektir.

4- Cumhurbaşkanlığı Personeline Dair Düzenlemeler İptal Edildi

KHK'nın ek 10.ve 11. Maddesinden Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ibaresi çıkarılmıştır. Yani Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği kadrosunda istihdam edilmekte olanlara ve yeni atanacaklar için yapılan maaş ve tazminat düzenlemesi iptal edilmiştir.

5- Bazı Kurum Personelinin Maaş Düzenlemesi İptal Edildi

KHK'nın ek 11. Maddesi ile; Türk Akreditasyon Kurumu Genel Sekreterliği, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı, Kalkınma Ajansları ve Mesleki Yeterlilik Kurumu kadro ve pozisyonlarına ilk defa veya yeniden atanan genel müdür, genel sekreter, genel müdür yardımcısı, genel sekreter yardımcısı, uzman unvanlı meslek personeline ilgili kurum mevzuatı uyarınca verilmekte olan her türlü ödemenin bakanlıkta emsal görevleri yürütmekte olanlara verilenlerle eşitlemeye ilişkin düzenleme iptal edilmiştir. Ayrıca bu kurumlarda istihdam edilmekte olan; kurumunun önerisi Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca emsali belirlenecek olan personele her ne ad altında olursa olsun yapılacak tüm ödemeler hakkındaki düzenleme de iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin Kararı Kamu Emekçilerini Nasıl Etkileyecek?

Anayasa Mahkemesi Kararları geriye doğru yürümeyeceği ve Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren hüküm ifade edeceği için bugüne kadar yapılan ödemelere ilişkin herhangi bir işlem yapılamayacaktır.

Ek 12.Madde açısından Anayasa Mahkemesi yeni bir düzenleme için süre vermediğinden Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren iptal hükümleri geçerli olacaktır. Ancak karar henüz Resmi Gazete'de yayımlanmadığı ve gerekçeli karar açıklanmadığı için iptal kararının uygulanması açısından herhangi bir netlik bulunmamakta olup Hükümetin yeni bir düzenleme yapması söz konusu olacağı düşünülmektedir.

Diğer maddelere ilişkin iptal kararları ise kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından 9 ay sonra hüküm ifade edecektir. Yani Mahkeme iptal ettiği bu

kararlar için yeni bir düzenleme yapması için yasama organına (TBMM) dokuz aylık bir süre vermiştir. TBMM tarafından yeni bir düzenleme yapıncaya kadar 666 sayılı KHK'da yer alan hükümler geçerli olacaktır.

TBMM'yi Ve Hükümeti Göreve Davet Ediyoruz!

Anayasaya aykırılık ve 6223 sayılı yetki kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle 666 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerini iptal eden Anayasa Mahkemesi kararı elbette çok önemlidir. Diğer taraftan Mahkeme kararı yaşanan adaletsizliğin sadece bir kısmını ortaya koymuştur.

KESK olarak, konunun doğrudan muhatabı olan sendikalardan kaçırılarak TBMM'yi by pass eden 6223 sayılı yetki kanununu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan tüm Kanun Hükmünde Kararnamelerin anayasaya aykırı olduğunu başından beri ifade ettiğimiz bilinmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin 666 sayılı KHK ile ilgili kararı olumlu olmakla birlikte yeterli değildir.

Mahkemenin iptal kararlarının büyük bölümü için yeni bir düzenlemeyi mecbur kılan dokuz aylık süre iyi değerlendirilmelidir. . Bu kez aynı yanlıştta ısrar edilmeden konun doğrudan muhatabı olan sendikaların görüşleri dikkate alınmalıdır. Her şeyden önce 666 KHK ile ek ödemelerin kapsamı dışında bırakılan başta öğretmenler olmak üzere tüm kamu emekçilerinin mağduriyeti telafi edilmelidir

Hükümet ve TBMM, Anayasa Mahkemesi kararından gerekli dersi çıkarmalı, eşit işe eşit ücret ilkesinin gerçekten hayat bulması için gerekli düzenlemeleri vakit kaybetmeksizin yapmalıdır.